

TRO1027L—Magyarország története 1790–1914. Szeminárium 1.

A tantárgy általános célja: A hallgató legyen képes egy szakszöveget értelmezni, az ahhoz kapcsolódó kérdésekre, feladatokra válaszolni. Legyen képes továbbá információk gyűjtésére és következtetések levonására forrásokból, statisztikai táblázatokból, diagramokból, és ezek alapján szöveges elemzést készíteni.

A tantárgy tartalma: A reformmozgalom programadó politikusainak élet- és politikai pályájának, politikai programjának a megismerése, összehasonlítása. Az 1848. évi forradalom eredményeként megszületett áprilisi törvények elemzése, a Batthyány-kormány és a nemzetiségi mozgalmak vezetőinek érdekellentéte. A passzív ellenállás bemutatása. Valamennyi téma értékelése a legújabb kutatási eredmények tükrében, vonatkozó helytörténeti példák taglalásával.

Tantárgyi követelmény: A tantárgy gyakorlati jeggyel zárul.

Ellenőrzés módja: Egy választott téma bemutatása, prezentáció készítése (vonatkozó helytörténeti példák taglalásával) és a szemináriumon való aktivitás értékelése.

Témakörök:

1. Magyarország gazdasága a 19. század első felében

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.

Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. században). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.

Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.

2. Magyarország társadalma a 19. század első felében

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.

Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. században). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.

Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.

3. Széchenyi István politikai pályafutása és programja

Széchenyi István: Napló. Bp., 1978.

Fónagy Zoltán: Hagyomány és modern határán. Széchenyi István, a magánember, Magyar Tudomány, 2010/12.

www.matud.iif.hu/mttart.html

Gergely András: Széchenyi István. Bp., 1998.

Gergely András: Széchenyi István a politikában, Széchenyi a gazda.

In: Egy nemzetet az emberiségnek. Bp., 1987. 171–202.

Széchenyi emlékszám. História, 1985. 2. sz. 3–20., Rubicon, 1991.

Estók János: Széchenyi István gróf élete és kora. Bp., 2010.

Oplatka András: Széchenyi István. Bp., 2010.

Csorba László: Széchenyi István. Bp., 2010.

Gergely András: Széchenyi eszmérendszerének kialakulása. Bp., 1972.

Dobszay Tamás: Önfelmentéstől a felelősségvállalásig, konszenzustól a diskurzusig. In: Jólét és erény. Tanulmányok Széchenyi István Hitel című művéről. Bp., Reciti, 2014. 77–95.

mek.oszk.hu/13500/13581/13581.pdf

4. Wesselényi Miklós politikai pályafutása és programja

Felelő naplók. Bp., 2004.

Csetri Elek: Wesselényi Miklós. Korunk, 2003/12.

Fónagy Zoltán: A reformmozgalom első vezére, Wesselényi Miklós. Rubicon, 1998/3.

Trócsányi Zsolt: Wesselényi Miklós és világa. Bp., 1970.

Fónagy Zoltán: Wesselényi Miklós. Bp., 1998.

5. Kossuth Lajos politikai pályája és programja

Fónagy Zoltán: Az ifjú Kossuth. Rubicon, 2002/8.

Uo. Pajkossy Gábor: Kossuth levele anyjához

Pajkossy Gábor: Kossuth és a kormányzati terrorizmus politikája 1835–39.

Századok, 1994. 5. sz.

Pajkossy Gábor: Kossuth Lajos. Bp., 1998.

Nemzeti és társadalmi átalakulás a 19. században Magyarországon.

Bp., 1994. 195–235., 277–291.

Kosáry Domokos: Kossuth Lajos a reformkorban. Bp., 2002.

Szabad György: Kossuth Lajos politikai pályája. Bp., 1977.

Hermann Róbert: Kossuth-problémák. Kisebbségkutatás, 2002/4.

www.hhrf.org/kisebbségkutatás/kk_2002_04/cikk.php?id=452

6. A Széchenyi – Kossuth vita

Csorba László: Széchenyi és Kossuth. Két évszázad – két vita. History, 2018. december, 32-39. p.

Lackó Mihály: Széchenyi és Kossuth vitája, Bp., 1977.

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.

Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. sz.-ban). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.

Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.

7. A liberális ellenzék vezetői az 1840-es évek elején: Batthyány Lajos és Deák Ferenc

Erdődy Gábor: Az első magyar kormányfő, Batthyány Lajos. Rubicon, 1998/3.

Gergely András: Batthyány a reformellenzék élén. Századok, 1982. 6.

vagy Egy nemzetet az emberiségnek. Bp., 1983. 33–99.

Erdődy Gábor: Batthyány Lajos. Bp., 1998.

Sándor Pál: Deák Ferenc a történelmi személyiség. Századok, 1993. 1. sz.

Molnár András: Az ifjú Deák Ferenc. Rubicon, 2003/9–10.

Uo. Gergely András: Deák Ferenc a reformkorban.

Molnár András: Deák Ferenc. Bp., 1998.

Válogatott politikai írások és beszédek. I. köt. Bp., 2001.

Molnár András: Deák Ferenc. Bp., 1998.

Deák Ferenc élete és kora. Bp., 2003.

Deák Ágnes: Deák Ferenc. Bp., 2003.

8. Nemzeti és nemzetiségi kérdés a reformkorban, a nem magyar népek nemzetté válása

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.
Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. században). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.
Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.
Magyarország története tíz kötetben V. (1790-1848). Főszerk.: Mérei Gyula, Bp., 1983. Arató Endre írásai: IX. és XI. fejezet.

9. A centralisták—Eötvös József politikai pályája (Trefort Ágoston, Csengery Antal, Szalay László)

Eötvös József művei. Levelek. mek.oszk.hu/05400/05480/-
Eötvös Lőránd és Eötvös József levelezése. www.kfki.hu/eotvos/eotlj.html
Veliky János: Eötvös József. Bp., 1998.
Schlett István: Eötvös József. Bp., 1987.
Magyarország története, 1790–1848. 943–947.

10. Művelődés, kultúra, oktatás, sajtó a 19. század első felében

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.
Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. században). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.
Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.
Magyarország története tíz kötetben V. (1790-1848). Főszerk.: Mérei Gyula, Bp., 1983. Vörös Károly írásai: XII. fejezet.

11. Az 1848-as márciusi forradalom Pozsonyban és Pesten, az áprilisi törvények

Kosáry Domokos: Európa és Magyarország 1848-ban. Történelmi Szemle, 1998/3–4.
Závodszy Géza: 1848 tavaszán. Rubicon, 1998/2.
Kosáry Domokos: Európa és Magyarország. História, 1999/3.

12. A magyar szabadságharc és az orosz intervenció

Magyarország története a 19. században. Szerk.: Gergely András, Bp., 2005.
Polgárosodás és szabadság (Magyarország a 19. században). Szerk.: Veliky János, Bp., 1999.
Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor, Bp.: 2003.

13. A passzív ellenállás a legújabb kutatások tükrében

Benedek Gábor: Ciszlajtániai tisztviselők a neoabszolutizmus-kori Magyarországon. Aetas, 1997/4.
Pap József: Én is a passzív ellenállók egyike voltam...!? Aetas, 2000/1–2.
Pap József: A passzív ellenállás, a neoabszolutizmus korának mítosza? Aetas, 2003/3–4.

PhD. Rémiás Tibor
óraadó, múzeumigazgató